

IMPROVISATIONS**Edi Rama**

21-31 Μαρτίου 2023

Ζάππειον Μέγαρον

Η έκθεση *Improvisations* που εγκαινιάζεται στις **21 Μαρτίου** στο **Ζάππειον Μέγαρον** παρουσιάζει έργα μικτής τεχνικής και γλυπτά του εικαστικού καλλιτέχνη κ. **Edi Rama**, νυν Πρωθυπουργού της Δημοκρατίας της Αλβανίας.

Την έκθεση, που οργανώνει το Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος, επιμελείται η κ. **Κατερίνα Κοσκινά**, ιστορικός τέχνης-μουσειολόγος. Μια κατασκευή-εγκατάσταση μεγάλων διαστάσεων επενδεδυμένη με ταπετσαρία, στην οποία έχει εκτυπωθεί ένας μεγάλος αριθμός από τα ζωγραφικά έργα του E. Rama, ορίζει χωρικά και ενεργοποιεί δυναμικά την έκθεση. Η ταπετσαρία φέρει και πρωτότυπα έργα, ζωγραφισμένα σε έγγραφα, καθώς και κεραμικά. Μία αντίστοιχη ταπετσαρία είναι τοποθετημένη στο Πρωθυπουργικό Γραφείο στα Τίρανα.

Ο τίτλος της έκθεσης απηχεί τον ιδιαίτερο τρόπο δουλειάς του καλλιτέχνη. Σε χαρτιά μεγέθους A4 από σημειώσεις, ημερολόγια, ή πολιτικά έγγραφα, που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί, ο E. Rama αυτοσχεδιάζει με χρώματα, παστέλ, μαρκαδόρους και ακουαρέλες που βρίσκονται μόνιμα εκεί, ενόσω ενεργεί ως ανώτερος αξιωματούχος κατά την διάρκεια συναντήσεων και τηλεφωνικών συνδιαλέξεων. Όπως έχει σημειώσει ο ίδιος, αυτή η αυτόματη καλλιτεχνική γραφή τον βοηθά να συγκεντρώνεται σε αυτές τις συζητήσεις επιτελώντας τα πολιτικά του καθήκοντα.

Κοινό στοιχείο των έργων είναι τα έντονα χρώματα, η αίσθηση ροής και κίνησης, τα βιομορφικά σχήματα που μοιάζουν να προκύπτουν το ένα από το άλλο, και η παρακολούθηση της καλλιτεχνικής χειρονομίας.

Η δουλειά του E. Rama συνδέεται με την αντίληψή του για μία τέχνη με κοινωνικό ρόλο, εντεταγμένη στην καθημερινή ζωή και στο δημόσιο χώρο. Αυτήν την αντίληψη εφήρμοσε, όταν μετά την διετή θητεία του ως Υπουργός Πολιτισμού της χώρας του, διετέλεσε Δήμαρχος Τιράνων, ένα αξίωμα το οποίο διατήρησε για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, αφού εξελέγη σε αυτό τρεις φορές. Άλλωστε όπως έχει επισημάνει ο ίδιος σε συνέντευξή του στον Hans Ulrich Obrist, «η τέχνη αποτελεί κοινωνική υποδομή».

Η επιμελήτρια της έκθεσης Κατερίνα Κοσκινά σημειώνει: «Η απόφαση να βαφτούν με πολύχρωμα έντονα χρώματα και γεωμετρικά ή οργανικά σχήματα οι προσόψεις των άχαρων και ταλαιπωρημένων κτιρίων της πόλης ζωντάνεψε το αστικό τοπίο,

συνέβαλε στην ταχεία βελτίωση της εικόνας της πόλης και τη βιωσιμότητά της, στην τόνωση μιας αίσθησης κοινότητας και, κυρίως, επηρέασε θετικά τη διάθεση των πολιτών και κέρδισε την εμπιστοσύνη τους». Το εγχείρημα κατέγραψε ο επίσης καταξιωμένος Αλβανός καλλιτέχνης Anri Sala, φίλος και πρώην μαθητής του, στο βίντεο του *Dammi i Colori* (2003), προσδίδοντάς του περεταίρω διεθνή προβολή.

Με το βιβλίο *Refleksione* (1991), το οποίον συνέγραψε με τον φίλο του, επίσης καλλιτέχνη, Ardian Klosi με θέμα την ριζική μεταβολή του πολιτικού καθεστώτος στην Αλβανία, ο Rama καθορίζει το μελλοντικό πλαίσιο της τυραννισμένης πολιτικά καλλιτεχνικής ψυχής του.

Ο Rama υποστηρίζει εγγράφως με τα βιβλία του και εμπράκτως με τα έργα του τις επιλογές και τις πρακτικές που εφαρμόζει για την τέχνη, μία εξωστρεφή σύμπραξη τέχνης και πολιτικής. Το 2013 μετέβαλε το ισόγειο του κτιρίου που στεγάζει το Πρωθυπουργικό Γραφείο σε ένα ανοιχτό στους πολίτες «Κέντρο Διαλόγου», όπου εναλλάσσονται εκθέσεις σύγχρονης τέχνης, εργαστήρια και συνέδρια. Το ίδιο το γραφείο του εξάλλου είναι ένας ασυνήθιστος, «μη-συστημικός» χώρος, που διατηρεί στοιχεία εργαστηρίου καλλιτέχνη.

Όπως αναφέρει η επιμελήτρια της έκθεσης: «Η έκθεση *Improvisations*, που αποτελεί την πρώτη εκτενή παρουσίαση του έργου του E.Rama στην Ελλάδα, παρουσιάζει διπλό ενδιαφέρον, καθώς δε φωτίζει μόνο τη δράση ενός καλλιτέχνη με εμπειρία και στον εκπαιδευτικό τομέα (λόγω και της δραστηριότητας του για κάποια χρόνια ως καθηγητή στην Ακαδημία Τεχνών στα Τίρανα), αλλά και την προσωπικότητα ενός πολιτικού για τον οποίο η τέχνη δεν είναι μόνο έκφραση ελευθερίας, αλλά και εργαλείο κοινωνικής και πολιτικής συνοχής».

Τίτλος: Improvisations, Edi Rama

Διάρκεια: 21 – 31 Μαρτίου 2023

Επιμέλεια: Κατερίνα Κοσκινά

Παραγωγή: EuroMare & Synergon

Χώρος: Ζάππειον Μέγαρον

Ώρες λειτουργίας: Καθημερινές 15.00 – 20.00, Σάββατο και Κυριακή 10.00 – 20.00

Είσοδος ελεύθερη

Πληροφορίες: EuroMare, Τηλέφωνο: (+30) 210 92 21 254

Πληροφορίες για τον Τύπο: Α. Κοροξενίδη: (+30) 693222007

Email: press.improvisationsbyer@gmail.com

Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα-Επιλογή Εκθέσεων

Ο Edi Rama γεννήθηκε στα Τίρανα το 1964. Ο πατέρας του ήταν γλύπτης. Σπούδασε ζωγραφική στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της αλβανικής πρωτεύουσας. Ζώντας σε μία χώρα αποκομμένη από τις διεθνείς εξελίξεις της σύγχρονης τέχνης, μπήκε στην Εθνική Ομάδα του Μπάσκετ για να μπορεί να ταξιδεύει στα διεθνή τουρνουά και να βλέπει τέχνη. Με την κατάρρευση του κομμουνισμού, εγκαταστάθηκε στο Παρίσι, όπου συγκατοίκησε με τον φίλο και μαθητή του Anri Sala. Με τον θάνατο του πατέρα του επέστρεψε στην Αλβανία και ασχολήθηκε με την πολιτική. Είναι παντρεμένος με την κ. Linda Rama και έχουν τρία παιδιά, τον Greg, τη Rea και τον Zahor.

Το 2010 συμμετείχε στην έκθεση *Les promesses du passé* στο Centre G. Pompidou. Το 2016 εξέθεσε στην γκαλερί Marian Goodman στην Νέα Υόρκη σε συνεργασία με τον Anri Sala. Το 2017 συμμετείχε στην κεντρική έκθεση *Viva Arte Viva* της 57^{ης} Μπιενάλε της Βενετίας. Το 2018 εξέθεσε στην Kunsthalle του Ροστόκ στην Γερμανία. Έργα του έχουν παρουσιαστεί στην Art Basel και την Artissima.

Εκτός από το βιβλίο *Refleksione* (1991) που συνέγραψε με τον φίλο του και καλλιτέχνη Ardian Klosi, το συγγραφικό του έργο περιλαμβάνει, το *Kurban* (η Θυσία), 2011, την αυτοβιογραφία του στην οποία αναφέρεται στις εμπειρίες του ως καλλιτέχνη και πολιτικού κατά την διάρκεια των αναταραχών την δεκαετία του 1990 στην Αλβανία.